

Bipedømmerådene

Prostene

De praktisk teologiske seminarer

Dato: 11.12.2007

Vår ref: 07/423-1 OME

Deres ref:

Bruk av ikke-teologer som er godkjent som prester av Evalueringsnemnda - Erfaringsinnhenting

Kirkemøtet i 1998 ba om at ordningen med vurdering og godkjenning av personer uten cand.theol. grad kan tilsettes som menighetsprest i Den norske kirke ble vurdert etter 5-10 år. Det tas sikte på å behandle saken på Kirkemøtet i 2008. Ordningen trådte i kraft 1. februar 2000.

Kirkemøtet behandlet i 1989 saken om ”*Ordinasjon av ikke-teologer til prestedtjeneste i Den norske kirke*” og vedtok at det skulle tas nødvendige skritt for å etablere lovlig adgang for personer uten teologisk embetseksamen til å bli prest. Kirkemøtet i 1998 behandlet utkast til ”*Regelverk vedrørende ordinasjon og tilsetting av prester, herunder ordinasjon av personer uten teologisk embetseksamen*” (sak KM 9/98).

Det ble ved kgl.res. av 19. mars 1999 bestemt at personer uten graden cand.theol. kan vigsles til prestedtjeneste og tilsettes som prester i Den norske kirke etter nærmere regler gitt av Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet. På denne bakgrunn ble det gjort endringer i *Forskrift om tilsetting av menighetsprest*, fastsatt ved kgl.res. 17. juni 1988. Departementets endringsvedtak er av 14. juli 1999.

Ved forhandlinger mellom arbeidstakerorganisasjonene og arbeidsgiver fastsatte Fornyings- og administrasjonsdepartementet *Personalreglement for prester i Den norske kirke* 19. desember 2006. Dette reglementet gjør at *Forskrift om tilsetting av menighetsprest* nå bare omhandler kvalifikasjonskravene for tilsetting av menighetsprest. De endringene som er gjort pr 1. mars 2007 har sin bakgrunn i endringer i utdanningsstrukturen innen høyere utdanning.

Unntak fra cand.theol-graden

Bakgrunnen for ordningen var at en ønsket et bredere mangfold innen presteskapet. Det er to unntaksregler, den ene bygger på at personen har en grad tilsvarende cand.theol. innen et fagfelt som er relevant for prestedtjenesten. Disse må i tillegg innenfor eller utenfor graden ha 80 studiepoeng innen de tradisjonelle teologiske disipliner (forskriftens § 4).

Det andre unntaket er at biskopene kan søke for enkeltpersoner ”når det foreligger helt særlige grunner. Vilkåret for slikt vedtak er både at søkeren har personlige forutsetninger som gjør at vedkommende utvilsomt er særlig kvalifisert til å utføre prestetjeneste i Den norske kirke, og at det er et særlig kirkelig behov for vedkommendes tjeneste.” (forskriftens § 5) Kirkemøtet har sagt at ordningen ikke skal gå på kirkens behov for å fylle opp ledige stillinger. Det er personens særlige egenskaper som skal være utgangspunkt.

Frem til 1.mars -07 oppnevnte Kirkerådet en Evalueringsnemnd til å behandle søknader om godkjenning. Etter endring i Forskrift om tilsetting av menighetsprest av denne dato oppnevner de respektive instanser sine representanter selv.

En evalueringsnemnd vurderer søknader etter § 4 og § 5. Nemnda består av følgende fem medlemmer med personlige varamedlemmer oppnevnt av de respektive instanser:

- ett medlem med varamedlem fra de teologiske fakultetene,
- ett medlem med varamedlem fra de praktisk-teologiske seminarene,
- ett medlem med varamedlem fra den tjenestemannsorganisasjon som organiserer flest prester i Den norske kirke,
- to medlemmer med varamedlemmer blant Kirkemøtets leke medlemmer.

(Forskrift for tilsetting av menighetsprest § 7)

Pr 1.11.07 har Evalueringsnemnda behandlet 61 søknader. Av disse er 46 innvilget. Søker eller den det søkes for møter til samtale med Evalueringsnemnda i forbindelse med behandling av søknaden.

Kirkerådet ønsker i forbindelse med forberedelse av saken til Kirkemøtet å innhente noen erfaringer med ordningen. Det ble i 2005 innhentet erfaringsmateriale fra de som er godkjent av Evalueringsnemnda. Nå ønsker vi å hente inn erfaringer også fra organer i kirken. Grunnet få godkjenninger og usikkerhet med hvordan erfaringsinnhenting fra menighetene vil fungere har vi valgt å henvende oss til prostene, bispedømmerådene og biskopene. I tillegg ber vi om en evaluering fra de praktisk-teologiske seminarene.

Vi regner ikke med at alle mottakere av brevet har erfaring med personer som er godkjent av Evalueringsnemnda. Vedlagt følger en del spørsmål rundt ordningen. Vi ber dere om å svare på de spørsmål som er aktuelle for dere.

Kirkerådet vil i videre behandling av svarene kun bruke de i aggregert form slik at svar ikke kan relateres til enkeltpersoner.

Spørsmålene sendes til alle prostene og vi håper at de av prostene som har erfaring med prester godkjent kan gi innspill. Alle svar vil bli fortrolig behandlet i Kirkerådet slik at ikke opplysninger kan føres tilbake til enkeltpersoner.

Svar sendes elektronisk til post.kirkeradet@kirken.no. Vi ber om at det i e-posten kommer frem hvilket organ svaret kommer fra. Vi ber dere også om å merke e-posten med sak 07/423 i emnefeltet.

Svarfrist er 15.2.08.

Med vennlig hilsen

Ole Inge Bekkelund
seksjonsleder

Øyvind Meling, sign
seniorrådgiver

SPØRSMÅL

1. Har du erfaring med prester godkjent etter unntaksreglene fra cand.theol-grad?

Ja:

Nei:

Om ja gå videre.

Generelle spørsmål:

2.a Har ordningen ført til det som var Kirkemøtets ønske: Å være til berikelse for menighetene og presteskaper?

2.b På hvilken måte/ evt hvorfor ikke?

3. Bør ordningen også brukes som en rekrutteringsvei for å dekke prestemangel i Den norske kirke (hvorfor/hvorfor ikke)?

4. Ser du noen forskjell i uttalelser fra menighetsråd når det gjelder søkere med og uten cand.theol.? (Jf. Personalreglement for prester i Dnk § 8)

5. I hvilken grad tas søkere som er godkjent av Evalueringsnemnda med i menighetsrådenes uttalelser ved tilsetting?

Alternativ utdanning (§ 4):

Som menighetsprest kan også tilsettes person som oppfyller kravene i forskriften § 2 bokstavene a), c) og d), og etter vedtak av Evalueringsnemnda anses å inneha tilsvarende kompetanse som candidata/candidatus theologiae på følgende grunnlag:

- 1) *minst femårig gradsutdanning på masternivå eller tilsvarende ved et høyere lærested med en innholdsprofil som er, eller som søkeren gjennom praksis har utviklet til å være, relevant for prestatjenesten og*
- 2) *som del av eller i tillegg til denne graden har en faglig fordypning som, av et fakultet med rett til å tildele cand.theol.-graden, er vurdert som tilstrekkelig opptaksgrunnlag til teologistudier på høyere nivå, minst 80 studiepoeng, eller har dokumentert kunnskaper innen teologiens tradisjonelle hoveddisipliner som tilsvarer dette og*
- 3) *av nemnda ikke finnes personlig uegnet til prestatjeneste og*
- 4) *har fylt 35 år og*
- 5) *har innehatt graden i minst 5 år. Evalueringsnemnda kan i særlige tilfelle gjøre unntak fra dette vilkåret når graden ble oppnådd etter fylte 50 år.*

6. Hva har vedkommendes alternative utdanning brakt inn i presteskaper og kirken?

7. Oppfattes de på linje med cand.theol- utdannede prester ute i menigheten?

Andre kommentarer:

Særlige kvalifikasjoner (§ 5)

Som menighetsprest kan også tilsettes person som oppfyller kravene i forskriften § 2 bokstavene a), c) og d), og som Evalueringsnemnda har truffet vedtak om å gjøre unntak fra § 2 bokstav b) for. Vilkår for at nemnda kan treffe slikt vedtak er at det foreligger helt særlige grunner fremlagt i søknad fra vedkommende biskop. Vedkommende må ha personlige forutsetninger som gjør at han eller hun utvilsomt er særlig kvalifisert for å utføre prestedtjeneste i Den norske kirke, og det må også foreligge et særlig kirkelig behov for vedkommendes tjeneste.

Forskrift for tilsetting av menighetsprest § 5

8.a Har vedkommende en kompetanse som tilfører kirken noe nytt som den trenger?

8.b På hvilke områder:

9. Er det noen felt i utdanningen som burde være supplert på en bedre måte?

10. Bør prestemangel være et argument for å godkjenne personer etter denne hjemmelen?

Andre kommentarer:

De praktisk teologiske seminarer:

11.a Er det noen spesielle utfordringer forbundet med studenter på praktikum som ikke har cand.theol grad?

11.b Evt hvilke, og er det forskjell på de som søker etter § 4 og § 5 i Forskrift om tilsetting av menighetsprest?

12.a Tilfører studentenes bakgrunn noen nye elementer inn i praktikumskullet?

12.b Eventuelt hva?

Andre kommentarer: